

Yükseköğretim ve Politika

Öğretmenlik Mesleğinin Saygınlığı: TALIS Ne Söylüyor?

Öğretmenler mesleklerinin değer gördüğünü düşünüyor mu? OECD TALIS verileri, mesleğin cazibesini etkileyen etkenler ve öğretmenliği güçlendiren politikalar.

Yükseköğretim ve Politika

Öğretmenlik Mesleğinin Saygınlığı: TALIS Ne Söylüyor?

bote.web.tr

BELGE BİLGİLERİ

Belge kodu	BT-028
Yazı no	28
Sürüm	1.0
Sürüm tarihi	28 Eylül 2026
İçerik izi	42D5 AC41 E51A
Yayımlayan	bote.web.tr

GÜNCELLEK KONTROLÜ

Bu belgeyi kullanmadan veya paylaşmadan önce güncelliğinden emin olunuz. QR kodu okutun ya da adrese girin: elinizdeki sürümün güncel olup olmadığını ve sonradan düzeltilen bir hata bulunup bulunmadığını gösterir.

bote.web.tr/d/bt-028/1-0

Hatalar düzeltildikçe yeni sürüm yayımlanır; bütün değişiklikler sitede sürüm geçmişiinde listelenir.

Bu belge tamamen ücretsizdir. Size satmaya çalışanlara itibar etmeyiniz.

Güncelliği kontrol et

İÇİNDEKİLER

1. TALIS nedir?	8. Türkiye'de son düzenlemeler
2. Temel bulgu: yüzde 26	9. Sonuç
3. İş doyumu ile saygınlık algısı farklı şeyler	10. Özet
4. Özerklik ve iş birliği	11. Sık sorulan sorular
5. Mesleğin cazibesini ne etkiler?	12. Kaynaklar
6. Küresel bağlam: öğretmen açığı	13. Atıf
7. Öğretmen adayları için ne anlama geliyor?	

Öğretmenlik birçok toplumda "en kutsal meslek" olarak anılır. Peki öğretmenler de mesleklerinin değer gördüğünü düşünüyor mu? OECD'nin uluslararası öğretmen araştırması bu soruya şaşırtıcı bir cevap veriyor. Bu yazıda TALIS verilerini, mesleğin cazibesini etkileyen etkenleri ve politika önerilerini ele alıyoruz.

TALIS nedir?

TALIS (Teaching and Learning International Survey), OECD'nin öğretmenler ve okul yöneticileriyle yürüttüğü uluslararası bir araştırmadır. 2018 döngüsünün birinci cildi öğretmenleri ve okul yöneticilerini "yaşam boyu öğrenenler" olarak ele alırken,^[1] ikinci cilt onları **değer verilen profesyoneller** olarak inceler.^[2] Türkiye de TALIS 2018'e katılan ülkeler arasındadır.

Temel bulgu: yüzde 26

TALIS 2018'in ikinci cildine göre araştırmaya katılan OECD ülkelerinde öğretmenlerin ortalama yalnızca **yüzde 26**'sı mesleklerinin toplumda değer gördüğünü düşünüyor.^[2] Bu oran ülkeler arasında büyük farklılık gösteriyor. Rapor, bu algının öğretmenlerin iş doyumu ve meslekte kalma eğilimleriyle ilişkili olduğunu vurguluyor.

Dikkat çekici bir ayrıntı daha var: rapor, bu algıda genç ve deneyimli öğretmenler arasında bazı ülkelerde belirgin farklar bulunduğunu gösteriyor. Türkiye, 30 yaş altı ile 50 yaş üstü öğretmenler arasındaki farkın en belirgin olduğu ülkeler arasında yer alıyor; fark yaklaşık 24 yüzde puanı.^[2] Bu bulgu, mesleğe yönelik algının kuşaklar arasında farklılaştığını gösteriyor.

İş doyumu ile saygınlık algısı farklı şeyler

TALIS verileri önemli bir ayrıma da işaret ediyor: öğretmenlerin büyük çoğunluğu işlerinden genel olarak memnun olduğunu belirtirken, mesleğin toplumda değer gördüğünü düşünenlerin oranı çok daha düşük.^[2] Başka bir deyişle öğretmenler sınıftaki işlerini seviyor, ama toplumun bu işe yeterince değer vermediğini düşünüyor. Bu ayrım, mesleğin cazibesini artırmaya yönelik politikaların yalnızca okul içi koşullara değil, mesleğin toplumsal konumuna da odaklanması gerektiğini gösteriyor.

Özerklik ve iş birliği

TALIS'in ikinci cildi, öğretmenlerin mesleklerine ilişkin algısını etkileyen okul içi etkenlere de odaklanır. Rapor, öğretmenlerin ders içeriği, yöntem ve değerlendirme gibi konularda karar verme özerkliğini ve meslektaşlarıyla iş birliği yapma fırsatlarını ayrıntılı biçimde inceler; bu etkenleri öğretmenlerin iş doyumu ve mesleki öz yeterlik algısıyla ilişkilendirir.^[2]

Bu bulgunun pratik anlamı şudur: mesleğin saygınlığı yalnızca toplumsal algıyla ya da ücretle belirlenmez; öğretmenin okulda profesyonel olarak güvenilip güvenilmediğiyle de ilgilidir. Birlikte ders planlayan, birbirinin dersini gözlemleyen ve kararlara katılan öğretmenlerin olduğu okullar, mesleğin değerini içeriden de güçlendirir.

Mesleğin cazibesini ne etkiler?

OECD'nin öğretmen politikalarını değerlendiren raporu, öğretmenliği cazip bir meslek hâline getirmenin birkaç alanın birlikte ele alınmasını gerektirdiğini vurgular: ücret ve çalışma koşulları, kariyer olanakları, mesleki gelişim ve öğretmenlerin mesleki özerkliği.^[3] Darling-Hammond'un yüksek performanslı eğitim sistemlerini inceleyen çalışması da bu sistemlerin öğretmen eğitime, mesleki gelişime ve öğretmenlerin iş birliğine sistemli yatırım yaptığını gösterir.^[4]

Etken	Neden önemli?
Öğretmen eğitiminin niteliği	Mesleğe giriş standardını ve mesleğin itibarını belirler
Mesleki özerklik	Öğretmenin profesyonel olarak güvenildiğini gösterir
Kariyer olanakları	Deneyimi görünür kılar ve meslekte kalmayı teşvik eder
Çalışma koşulları	İş yükü ve ücret, mesleğin sürdürülebilirliğini etkiler
İş birliği kültürü	Öğretmenlerin birbirinden öğrenmesini ve desteklenmesini sağlar

Küresel bağlam: öğretmen açığı

Mesleğin saygınlığı küresel öğretmen açığıyla doğrudan bağlantılı. UNESCO ve Öğretmen Görev Gücü'nün 2024 raporu, 2030'a kadar dünyada 44 milyon ek öğretmene ihtiyaç olduğunu ve bu açığın ancak öğretmenlik mesleğinin dönüştürülmesiyle kapatılabileceğini vurguluyor.^[5] Bu konuyu [dünyada öğretmen açığı](#) yazımızda ele aldık.

Öğretmen adayları için ne anlama geliyor?

Bu tablo öğretmen adaylarını karamsarlığa itmemeli; aksine mesleğin hangi koşullarda güçlendiğini anlamak için bir fırsat sunuyor. TALIS verileri, öğretmenlerin iş doyumunun mesleki gelişim fırsatları ve meslektaşlarla iş birliği gibi okul içi etkenlerle ilişkili olduğunu gösteriyor.^[2] Bu da öğretmen adaylarının kendi mesleki yolculuklarında etkileyebileceği alanlar olduğunu gösteriyor: sürekli öğrenmeye açık olmak, meslektaşlarla iş birliği yapmak ve mesleğe başlangıçta destek ağı kurmak. Mesleğin toplumsal algısını değiştirmek ise öğretmenlerin nitelikli uygulamalarının görünür hâle gelmesiyle de ilgili.

Türkiye'de son düzenlemeler

Türkiye'de 2024'te çıkarılan 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu, MEB tarafından öğretmenlik mesleğinin itibarını güçlendirmeye yönelik bir adım olarak sunuldu.^[6] Kanun, öğretmenliğe giriş için akademide hazırlık eğitimi ve öğretmen, uzman öğretmen, başöğretmen basamaklarından oluşan bir kariyer yapısı getirdi. Bu düzenlemelerin mesleğin toplumsal algısı üzerindeki etkisi ise ancak zaman içinde ve yeni araştırma verileriyle değerlendirilebilecek. Kariyer basamaklarını [bu yazıda](#) ele aldık.

Sonuç

TALIS verileri, öğretmenlerin mesleklerini sevdiğini ama toplumun bu mesleğe yeterince değer vermediğini düşündüğünü gösteriyor. Mesleğin saygınlığını artırmak tek bir düzenlemeyle değil; nitelikli öğretmen eğitimi, kariyer olanakları, mesleki özerklik ve iyi çalışma koşullarının birlikte ele alınmasıyla mümkün. Öğretmen adayları için bu tartışma, yalnızca bir politika konusu değil, seçtikleri mesleğin geleceğiyle ilgili bir soru.

Özet

- OECD'nin TALIS 2018 araştırmasında katılan OECD ülkelerindeki öğretmenlerin ortalama yalnızca **yüzde 26'sı** mesleklerinin toplumda değer gördüğünü düşünüyor.
- Türkiye, bu algıda genç ve deneyimli öğretmenler arasındaki farkın en belirgin olduğu ülkeler arasında yer alıyor.
- Mesleğin cazibesi; ücret kadar mesleki özerklik, kariyer olanakları ve çalışma koşullarıyla da ilişkili.
- UNESCO, öğretmen açığıyla mücadelenin mesleği dönüştürmeden mümkün olmadığını vurguluyor.

Sık sorulan sorular

Öğretmenler mesleklerinin değer gördüğünü düşünüyor mu?

OECD'nin TALIS 2018 araştırmasına göre katılan OECD ülkelerindeki öğretmenlerin ortalama yüzde 26'sı mesleklerinin toplumda değer gördüğünü düşünüyor. Oran ülkeden ülkeye büyük farklılık gösteriyor.

TALIS nedir?

OECD'nin Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması'dır (Teaching and Learning International Survey). Öğretmenlere ve okul yöneticilerine çalışma koşulları, mesleki gelişim ve öğretim uygulamaları hakkında sorular yöneltilir.

Türkiye TALIS'e katılıyor mu?

Evet, Türkiye TALIS 2018'e katılan ülkeler arasındadır. OECD, Türkiye için ayrıca bir ülke notu yayımlamıştır.

Öğretmenlik mesleğinin saygınlığını ne etkiler?

Araştırmalar ücret ve çalışma koşullarının yanında mesleki özerkliği, kariyer olanaklarını, iş birliği kültürünü ve öğretmen eğitiminin niteliğini önemli etkenler olarak gösteriyor.

Öğretmenlik mesleği nasıl güçlendirilir?

Uluslararası öneriler; nitelikli öğretmen yetiştirme, mesleğe başlangıçta mentorluk, farklılaştırılmış kariyer yapıları ve öğretmenlere profesyonel karar alanı tanınmasını birlikte ele almayı öneriyor.

Öğretmenler işlerinden memnun mu?

TALIS 2018 verilerine göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu işlerinden genel olarak memnun olduğunu belirtiyor. Ancak işten memnuniyet ile mesleğin toplumda değer gördüğü algısı arasında belirgin bir fark bulunuyor.

Kaynaklar

- 1 OECD (2019). TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners.
- 2 OECD (2020). TALIS 2018 Results (Volume II): Teachers and School Leaders as Valued Professionals.
- 3 OECD (2005). Teachers Matter: Attracting, Developing and Retaining Effective Teachers.
- 4 Darling-Hammond, L. (2017). Teacher Education Around the World: What Can We Learn from International Practice?. European Journal of Teacher Education, 40(3), 291-309.
- 5 UNESCO ve International Task Force on Teachers for Education 2030 (2024). Global Report on Teachers: Addressing Teacher Shortages and Transforming the Profession. UNESCO.
- 6 Millî Eğitim Bakanlığı (2024). Öğretmenlik Mesleği Kanunu Resmî Gazete'de Yayımlandı.

Atıf

BÖTE Editör Ekibi. (2026, 25 Eylül). Öğretmenlik Mesleğinin Saygınlığı: TALIS Ne Söylüyor?. *BÖTE Blog*. <https://bote.web.tr/blog/ogretmenlik-meslegi-sayginligi>

Bu belge hakkında. Bu PDF, bote.web.tr'deki [Öğretmenlik Mesleğinin Saygınlığı: TALIS Ne Söylüyor?](#) yazısının BT-028 kodlu belgesinin 1.0 sürümüdür.

Sürüm geçmişi ve değişiklikler: bote.web.tr/d/bt-028. Güncel sürümü ve bütün yazıların PDF'lerini bote.web.tr/pdf adresinde bulabilirsiniz. Elinizdeki dosyanın bizim yayımladığımız sürümle birebir aynı olup olmadığını bote.web.tr/d adresinde denetleyebilirsiniz; dosya cihazınızdan dışarı gönderilmez.

© 2026 bote.web.tr · Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

PDF merkezi

BÖTE bölümü, eğitim fakültesi ve öğretmenlik üzerine ücretsiz, kaynaklı yazılar. Bu belgenin güncel hâli ve çok daha fazlası sitede.

Blog yazıları

Eğitim teknolojileri, kuramlar ve öğretmenlik

bote.web.tr/blog

PDF merkezi

Güncel PDF'ler, sürüm geçmişi ve doğrulama

bote.web.tr/pdf

BÖTE hakkında

Bölümün tarihi, amacı ve fakültedeki yeri

bote.web.tr/about

Müfredat

Dört yıllık ders programı ve dersler

bote.web.tr/curriculum

Mezunlar ve meslek

Mezunların çalıştığı alanlar ve unvanlar

bote.web.tr/graduation

Belge doğrulama

PDF'inizin güncel ve özgün olduğunu denetleyin

bote.web.tr/d

Üniversite topluluklarını, etkinlikleri ve şirketleri tek uygulamada buluşturan ücretsiz kampüs platformu.

- **Dijital portföy**
Katıldığınız etkinlikleri ve sertifikalarını uniconnectly.com/@kullaniciadi adresinde herkese açık sergile
- **Sertifikalar**
Platformda verilen sertifikalar doğrulanmış işaretli, edu.tr e-postan onaylı
- **Topluluklar ve etkinlikler**
Üniversitelerdeki toplulukları ve takvimi tek ekranda gör, başvurulmuş etkinliklere katıl
- **Doğrulanabilir katılım**
QR ile giriş yaptığınız etkinlikler portföyünde doğrulanmış listelenir
- **Anlık fırsatlar**
Staj, iş ve burs duyuruları akışına düşer
- **Üye kartı indirimleri**
Takip ettiğiniz toplulukların anlaşmalı işletme indirimlerinden yararlan

Ücretsiz keşfet

QR kodu okutun ya da uniconnectly.com adresine girin.

Diğer yapımlarımız

UniConnectly gibi bunlar da bizim yapımlarımız. Bu belgeyi ücretsiz sunuyoruz; yapımlarımızı keşfetmeniz ve çevrenizle paylaşmanız, bu çalışmalarını sürdürmemiz için en büyük destektir.

ahmetcelen.com.tr

Üniversite ve kamu sınavlarına ücretsiz matematik: konu anlatımları ve PDF'leri, çıkmış sorular ve sınav geri sayımları.

ahmetcelen.com.tr

Hayvanseverlerin sosyal medyası ve veteriner akıllı klinik yönetim uygulaması.

veterito.com